

Pamphylia ve Kilikia'da Severuslar Dönemi Mimari Bezemesi

Ar. Gör. Müjde Türkmen

Septimius Severus

Geta

Caracalla

Macrinus

Elagabalus

Severus Alexander

Severuslar Dönemi, M.S. 193-235 yıllarını kapsar. İmparatorlar: Septimius Severus (M.S. 193-211) Geta (M.S. 211) Caracalla (M.S. 211-217) Macrinus (M.S. 217-218) Elagabalus (M.S. 218-222) Severus Alexander (M.S. 222-235)

Fenike kökenli Afrikalı Septimius Severus ile Suriyeli eşi Iulia Domna'nın etkisiyle bu dönemde Suriye ağırlıklı kültler öne çıkmış ve Doğu Roma Eyaletleri önem kazanmıştır.

Iulia Domna

Doktora Tezi kapsamında 2003-2005 yıllarında Adana, Alanya, Anamur, Antalya, Gaziantep, Mersin, Silifke, Tarsus müzelerinde; Pamphylia (Perge, Aspendos, Side) ve Kilikia (Syedra, Selinus, Anemourion, Kelenderis, Olba, Elaiussa Sebaste, Soloi Pompeiopolis, Tarsus, Anazarbos, Hierapolis Kastabala) kentlerinde incelemeler yapılmıştır. Ayrıca karşılaştırma amacıyla Nysa, Hierapolis, Laodikeia, Komana Kappadokia, Zeugma kentleri ziyaret edilmiştir.

Perge, Septimius Severus Çeşmesi

Severuslar Dönemi'nde anıtsal cephe mimarisine önem verilmiştir. Cepheler, yoğun süsleme kullanımının yanı sıra, kesik alınlık, Suriye alınlığı gibi öğelerle zenginleştirilmiştir. Sütun başlıklarında, daha çok bezeme alanına sahip olan Korinth düzeni ve Kompozit düzende başlıkların tercih edildiği görülmektedir. Bezemelerin işlenişinde matkabın yoğun kullanımı sonucu oluşan dar ve derin oyuklar, ışık-gölge oyunlarına imkan vererek, yapının etkileyiciliğini artırır. Öte yandan, önceki dönemlerle karşılaştırıldığında bezeme işlenişinde özensizlik gözlenir.

Seçilmiş Kaynakça:

T. Mattern, *Gesims und Ornament. Zur stadtrömischen Architektur von der Republik bis Septimius Severus*, Münster, 2001.

S. Neu, *Römisches Ornament. Stadtrömische Marmorgebaelke aus der Zeit von Septimius Severus bis Konstantin*, Münster, 1972.

F. Rumscheid, *Untersuchungen zur kleinasiatischen Bauornamentik des Hellenismus*, Mainz, 1994.

L. Vandeput, *The Architectural Decoration in Roman Asia Minor. Sagalassos: A Case Study*, Leuven, 1997.

Sima

Geison

Diş kesimi

Friz taci

Friz

Arkhitrav taci

Fascia

Fascia

Fascia

Arkhitrav

Lesbos kymationu

Sarmal dal

Anthemion

İon kymationu

İnci dizisi

Boncuk dizisi

Boncuk dizisi

Abakus çiçeği

Abakus

Volüt

Heliks

Cauliculus

Üst yaprak sırası

Alt yaprak sırası

Soloi Pompeiopolis, Sütunlu Caddesi

Hierapolis Kastabala, Sütunlu Caddesi

Tez projesi, T.C. İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Yürütücü Sekreterliği (T-664/13042005) ve Suna - İnan Kırac Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (AKMED) bursuyla desteklenmektedir.